

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۲۷) مهر ماه ۱۳۳۸

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مروتی - محسنی مهر - سعید وزیری - دکتر الموتی .
- ۳ - تصویب صورت جلسه .
- ۴ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری کره و ارسال به مجلس سنا .
- ۵ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح ماده ۴ قانون مدنی .
- ۶ - تقدیم اصلاح مواد ۱۳ و ۱۵۵ آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی بوسیله آقای مهندس ارفع نایب رئیس و ارجاع به کمیسیون .
- ۷ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به اصلاح موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران
- ۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی هوائی مابین قلمرو دولت و ماوراء آنها .
- ۹ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع به کنوانسیون گمرکی ورود موقت وسائل علمی .
- ۱۰ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع به قرارداد گمرکی مربوط بوسائل رفاه مختص دریانوردان .
- ۱۱ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع به بخشودگی خیارات دیرکرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله .
- ۱۲ - قرائت اسامی هیئت رئیسه کمیسیون همکاری مجلسین .
- ۱۳ - ختم جلسه .

مجلس در ساعت نه و پنج دقیقه صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می شود .
 (شرح زیر خوانده شد)
 غائبین با اجازه - آقایان :

- محمد اسدی - دکتر استفندیاری - دکتر طالع - دکتر صالحی - خانلر فراچورلو - دکتر کاکلیک - رضازاده - بهادری - اولیاء - دکتر عدل - دکتر خزائی - مهندس عزت - فضائی - شاهنده - دکتر رهنوردی - صدقیانی زاده .

غائب بی اجازه - آقای :

- کریم بخش سعیدی
- غائبین مزبانی - آقایان :
- مطفوی نائینی - دکتر یگانگی - بردلی - ارسنجانی

باینده - بانو دولشاهی - بانو زاهدی - ساگینیان - مهندس عطائی - دکتر غنی - فروتن - مافی - موفر - دکتر موفقی - مهندس زنجانی

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مروتی - محسنی مهر سعیدوزیری - دکتر الموتی

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم آقای مروتی بفرمائید:

مروتی - همکاران ارجمند - خانها و آقایان روز ۲۲ مهر سالروز تولد شهبانوی معزز و ارجمند ایران بود مردم ایران در این روز صمیمانه جشن گرفتند و از خداوند متعال مسئلت نمودند شهبانوی ایران سالهای سال سلامت و شادی زیست نمایند - در کشور ما تاریخ شاهد وجود ملکه‌های بسیاری بوده است که فقط از ملکه بودن تصور نخوت و تجمل و اسراف - خوشگذرانی و بی توجهی بحال مردم را مینمودند شهبانوی ایران با صفات و فضائل بی نظیر - یشم پروری - فروتنی - عدم تظاهر و علاقه به تحمل پرستی هنردوستی - و بر آوردن فضائل انسانی دیگر توأم با اهدافی مترقیانه پیشرفت اجتماعی نسوان ایران باعث فخر و مباهات جامعه زنان ایران در دنیا گردیده اند.

همکاران ارجمند - این جمله را که از فرمایشات شهبانوی ایران بعرض میرسانم مین طرز تفکر بانوی عالیقدر ایران است.

«خوشبختی فردی يك ملكه چندان سعادت عمیقی بنظر نمیآید و خیال میکنم يك پادشاه یا يك ملكه همیشه در کنار ملتش خوشبخت یا بدبخت است.

شاید من نیاز احتیاجی بعضی از مردم را کمی بزرگی میکنم و برای خودم غم میترشم ولی در هر حال زندگی من از زندگی مردم جدا نیست روزهای خوشحالی من روزهای خوشحالی ملت است.

چنین شهبانویی با چنین طرز تفکری را هر دم پروانه وار دوست دارند و برای سلامتی دعا مینمایند - سالروز ۳۱ سال تولد شهبانوی ارجمند و معزز ایران را از طرف خود و فراکسیون پارلمانی و حزب مردم صمیمانه تبریک عرض نموده موفقیت شهبانوی عزیز را از خداوند خواستارم (صحیح است) - براسا موضوع دیگر مربوط به سالروز نیروی هوائی

شاهنشاهی است. روز ۲۵ مهر که مصادف با سالروز نیروی هوائی شاهنشاهی است برای ملت و ارتش ایران روزی افتخار آمیز و پراج است.

نیروی هوائی ایران در سال ۱۳۰۱ بفرمان رضا شاه کبیر تأسیس و دو هواپیمای اولیه ایران با کمک جمعی از نرومندان و طنبرست ابتیاع گردید سرسلسله دودمان پهلوی که همواره آرزوهای بلند برای پیشرفت کلیه امور این کشور در سرداشت و با تیزی و وطنپرستی خاص مراقب وضع ارتش بود دائماً بتقویت نیروی هوائی نسبت بوضع روز اقدام میفرمودند حتی قبل از وقایع شهریور تعدادی از بهترین نوع هواپیما بنام کورتیس خریداری شده بود که متأسفانه متفقین بنحیث برده در جیبهای جنگ خود از آن استفاده نمودند

پس از حوادث سوم شهریور شاهنشاه آریامهر بتقویت و پیشرفت این نیرو توجه خاص مبذول فرمودند توجه خاص شاهنشاه توأم با کردانی فرمانده نیروی هوائی و زحمات شبانه روزی افسران و درجه داران این نیرو موجب آن شده است که با ایمان و اطمینان میتوان گفت نیروی هوائی شاهنشاهی ایران در ردیف شایسته ترین نیروی هوائی جهان است.

مردم صلح طلب ایران که شاهنشاه مظفر آن است همواره صلح طلبی و عدم تجاوز مردم ایران را بطرق مختلف بجهانبان اثبات فرموده اند ولی معتقدم در زمانی که چند نفر شبانه مانند راهزنان حکومتی بدست میآورند و بعد با مزخرفات خود مدعی را که همواره پیشرو تمدن و بر آنان برتری داشته تهدید و با هوو و جنجال قلب حقایق میکنند در چنین دنیایی برای سالم و راحت زیستن باید آماده و مجهز زیست - ملت ایران در راه دفاع از حقوق و حیثیت خود حاضر است از هستی و جان خود بگذرد - ملت ایران ارتش دلیر و نیروی هوائی مقتدر خود را با تمام قدرت پشتیبانی و هر بودجه ای را که در راه قدرت نظامی این کشور از نظر حفظ استقلال و شرف بکار رود با خوشحالی و سخاوت نمندی کامل استقبال مینماید زیرا شاهنشاه عادل و صلح طلب ایران، بزرگترین و مؤثرترین ابتکارات را در راه خدمت ارتش بصلح بدنیارائه و در کشورش انجام فرمودند سپاهدانش و بهداشت نمونه کاملی از صلح طلبی ملت ایران بود که بجای اینکه جوانان این مرز و بوم تمام مدت خدمت سربازی را بفر گرفتن فنون جنگی میگذراند قسمتی از این مدت را در

راه نجات مردم بی سواد و بیمار کشورش میگذراند آیا این بزرگترین نمونه صلح طلبی و تبدیل عوامل جنگ و ستیز بصلح و صفا و انسانیت نبود ملت ایران بر رهبری شاهنشاه خردمندش تا این حد خود را مجری صلح معرفی نمود ولی این همه گذشت در برابر چمنند ملت در راه صلح و صفا نازمانی است که دیگران بحقوق حقه ما نظر سوء نداشته باشند ولی زمانی که این احساس بیش آید که کوچکترین خدشهای باعتبار و حیثیت با حقوقش وارد شود آنوقت است که کسی میلیون جمعیت سربازند و جانباز ما امیدواریم که آزموده را نیازمانند موقع را مغتنم شمرده سالروز نیروی هوائی شاهنشاهی ایران را از طرف خود و فراکسیون پارلمانی و حزب مردم بدیشگاه شاهنشاه و ارتش دلیر و فرمانده محبوب نیروی هوائی و افسران و درجداران و خدنگران صدیق آن نیرو تبریک گفته پیشرفت روز افزون این نیروی عظیم را از خداوند خواستارم.

و اما چند کلمه هم راجع به حوزه انتخابیهام بعرض میرسانم.

مردم نپاوند واقعا از حیث راه در مضیقه و ناراحتی میباشد آقای وزیر راه نه اقدامی در ساختن راه نپاوند کرمانشاه نموده و نه اقدامی در اصلاحات ملایر نپاوند بعلمت خرابی و عدم توجه مقاطعه کار قابل استفاده است - مرتباً مردم نپاوند نسبت بدراه و سایر خواسته های حقه خود انتظار توجه عاجل دولت را دارند (احسن).

رئیس - آقای مجید محسنی بفرمائید.

محسنی مهر - از طرف خود و فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوبین میلاد با سعادت علی - حضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران را که در مهر بوقوع پیوسته و ماه مهر را برای ملت ایران ماه برکت و نور و ماه شادی و سرفرازی ساخته است صمیمانه تبریک و تهنیت عرض مینمایم (احسن) شهبانوی نیکوکار ایران با صفات برجسته انسانی خود مقام ارزنده ای در قلوب ملت ایران بدست آورده اند (احسن) ضمناً از موقعیت استفاده نموده اجازه میخوام دونگه از مشکلات شهرستانان را بعرض برسانم و از دولت خدمتگزار هویدا که با صمیمیت و بشکرمجری صدیق منویات شاهنشاه مفخم است تقاضا دارم مقرر فرمایند به این مطالب رسیدگی کامل بفرمایند. یکی از عایدات قابل توجه شهرداریهای مناطق

روستائی از قندوشکر است که متأسفانه چون اهالی روستاها صدی نود قند کلوخه مصرف مینمایند و دولت قند کلوخه تهیه نمینماید و فروشندگان ناچارند قند کلوخه را از بازار آزاد تهیه نمایند این عمل باعث شده که رقم عوارض قندوشکر مصرفی شهرستانها و بخشهای روستائی از طریق دولتی بنزدیک صفر برسد چون همانطور که عرض کردم صدی نود مصرف روستائیان قند کلوخه و دودرصد قند کله ای و شکر میباشد. پیشنهاد مینمایم با عوارض قندوشکر را بنسبت جمعیت هر شهرستان تقسیم نمایند یا اینکه اجازه دهند شهرداریهای هر شهرستان بنسبت جمعیتشان شکر از دولت بگیرند و در کارخانه های قندریزی مرکز تبدیل بقند کلوخه نمایند و بشهرستان خود ببرند که بدینوسیله وصولی عوارض قندوشکر هر شهرداری های مناطق روستائی از این وضع خارج شود و قابل توجه گردد.

موضوع دومی را که میخوام بعرض برسانم موضوع وصول دودرصد از عایدات کشاورزان است که انجمنهای ده با سهیل انگاری میکنند یا خوب بوظائفشان آشنا نیستند یا تحت تأثیر فامیلی قرار میگیرند و آنطور که منظور بوده عمل نمیشود، البته نقش مأموران عمران و سرپرستهای آبادانی و مسکن در شهرستانها خیلی مؤثر است که متأسفانه تعداد اینگونه مأموران که باید اعضاء انجمنهای ده را ارشاد و کمک و راهنمایی نماید و در وصول دودرصد ها آنها باری نماید کم است مثلاً در تمام شهرستان دهانند که يك منطقه وسیع و کوهستانی است فقط يك نفر مأمور آبادانی و مسکن وجود دارد که مسلماً نمیتواند تمام انجمنهای شهرستانها سرپرستی نماید بخصوص باید ترتیبی داده شود که اعضاء انجمنهای ده حتماً یازده ماه از سال را در دهه مقیم باشند چون بعضی از اعضاء انجمنهای ده بیشتر ایام سال را از ده خارج میشوند و بشهرها میآیند و همین باعث میشود که مشکلات ده را خوب درک نکنند و با بهیشت و رفع مشکلات اهالی بیعلاقه باشند و ضمناً باید برای اینگونه اشخاص که در انجام وظیفه کوتاهی میکنند تنبیه و توبیخی وجود داشته باشد.

از توجهی که بعرايتم فرمودید بتهنیت مشکرم و تصدیق میفرمایم که دادم معذرت میخوام امیدوارم مورد توجه قرار بگیرد (احسن)

رئیس - آقای سمیدوزیری بفرمائید.

سمیدوزیری - عرضی که بنده میخواستم بکنم یادآوری تقریباً مهمترین مطلبی است که در این دو روز اخیر اتفاق افتاده و آن این است که بازم شاهنشاه بزرگ معاریج سفرا متحمل شدند و سفر طولانی و دور و دراز آنسوی دریاها تشریف بردند بدون شك مسائلی که مورد مذاکره و مورد توجه شاهنشاه بزرگ ما قرار میگردد مبتنی بر مصالح عالیله کشور ما و نه تنها کشور ما بلکه مبتنی بر مصالح منطقه و مصالح جهانی خواهد بود مصالح منطقه‌ای بخصوص اعم از اقتصادی و سیاسی که صلح و مصلحت های جهانی بستگی به درست حل شدن مسائل منطقه‌ای دارد و از این حیث اهمیت فراوانی دارد ما که بصحت نظرات و تشخیص شاهنشاه خود اعتقاد داریم و در واقع احترام و تجلیل فراوان ملی بدان میگذاوریم و عقیده جمله صاحب نظران جهان هم بر این است که این نظرات مورد ستوده قدرتهای بزرگ جهانی قرار خواهد گرفت زیرا هدف آن روش و با ناسامانی اقتصادی و سیاسی از لحاظ جهانی بیشتر موجب ناراحتی قدرتهای بزرگ چه از نظر مصالح اقتصادی و چه از نظر صلح و مصالح خصوصی و جهانی دنیا خواهد بود و همین جهت ما همیشه بین رهبران ایران بخصوص از جهت تجلیلی که از شخصیت شاهنشاه ما بعمل میآورند که در واقع تجلیل از شخصیت ملت ایران است ارزش فراوانی قائلیم و متشکروم سیاستگزاریم که باین نظرات مهم نظرات ارزشمند آن ارزش واقعی را قائل شوند و برای صلح و مصلحت جهانی استفاده کامل از آن بعمل آورند اما مسئله دیگری که بنده در عرض دیروز و بر پر روز برخورد لازم دانستم باستحضار مجلس شورای ملی برسانم فعالیت و جدیتی است که دولت جناب آقای هویدا در اجرای برنامه‌های عمرانی و اصلاحی مملکت بکار میرند (صحیح است) بنده بخصوص در بازدیدی که از تهران و تبریز در این دو سه روز اخیر بعمل آوردم باید اعتراف کنم البته نمی شود گفت و نایده چنین توفقی داشت که این شهر از پانزده و امریکائی خود برای اینکه ابهرتا چند وقت قبل نامشروع سال پیش قبل از انقلاب یک دهستان نامزدان و جرایش بود و در دیروز مشاهده کردم این دهستان کومال پیشروانه و صمیمانه در تمام این مباحث و در همه چیز پیشرو است (صحیح است) بفرموده که هر که یک نقطه کوچکی است این توفیق و اقتضایات در آن شده است

و این امکانات بر اثر فعالیت و جدیت دولت برایش فراهم شده است قطعاً در شهرهای بزرگ که سوابق بیشتری از نظر عمران و آبادی دارند و احتیاجات فراوان تری دارند دولت توجه بیشتری مبذول داشته است من بنوبه خود واقفاً میخواستم از دولت تشکر کنم و از جناب آقای دکتر خواهش کنم این تشکرات را بعرض جناب آقای نخست وزیر برسانند به عکس اینکه میگویند عیبوی بگفتی منرش نیز بگویی بدون اینکه ارتباطی بقعالیت دولت داشته باشد ما در بعضی موارد به نقایصی بر میخوریم که واقفاً باید منصفانه آنرا گفت بنسب در آخرین جلسه مجلس ناگزیر شدم به اختصار مصدع خانم ها و آقایان نمایندگان و نمایندگان محترم دولت بشوم در بعضی از دوایر دولتی و پاره‌ای از اموران مشاهد می شود که به این وظیفه سنگین دولت توجه مخصوصی مبذول نمی کنند و بایستی باین مطلب توجه کرد و این را باید اعتراف کرد دولت مأمور خوب را که نمیتواند از خورجین بیرون یآورد که بگوید این مأمور بد را بر میدارم و از این خورجین که مأمور خوب دارم بجایش میگذاورم (دکتر بهبودی - دولت را ممکن است تعریف بفرمائید. شما مأمور دولت را از دولت جدا میفرمائید) جدا نمی کنم خوشبختانه يك نوع وحدت عملی در این شش هفت سال بین مردم بوجود آمده است که مأمور دولت خود دولت شخصیت دولت وحی و واقفاً میخواهم اعتراف کنم و بنوبه خودم بگویم دستگاه پارلمان و تمام دستگاههایی که این مملکت را بنحوی در زمینه‌های رهبری می کنند اینها از يك نوع وحدت وهم آهنگی برخوردار هستند اگر يك دست من دردمی کند واقفاً این دلیل این نیست که تن من بیمار است این دست من دردمی میکند و آنرا معالجه می کنم اینطوری است و این را نمی شود بر جدائی و تفکیک مأمورین دولت از دولت تلقی کرد چون متأسفانه اخیراً کماتر نظریات برگشته بودم ملاحظه کردم که در يك جانی عین همین نظریه را که شمار فرمودید کرده اند (جوانشیر - انقلاب اداری را هم در این مسائل منظور میکنید نتیجه بهتری خواهید گرفت) چون من شخصاً احترام فراوانی برای تمام عضوات قائل هستم این را انگفا کردم بطور خصوصی آن تشریحی که این نوع تفکیک را قائل شده بود همین صورت که بعرض جنابعالی رساندم عرض ایشان هم بران و ایشان را هم می شناسم يك آدم تحصیل کرده و روشنفکر و واقفاً روشن بینی است که باین عرض

بنده توجه خواهند فرمود استعدای دیگر بنده در این زمینه بود و از نماینده محترم دولت که اینجا تشریف دادند خواستم استعدا کنم که باین مسأله پیاده کردن واقعی برنامه انقلاب اداری در تمام زمینه‌ها بخصوص در شهرستانهای کوچک و دهستانها توجه مداومی بکنند و این توجه مداوم عملی نمی شود مگر در اکثر بازرسی های مداوم و دستورهای مستمر و گذاشتن مأمورین خوب (فرهادپور - تعصب حزبی را در انتصاب مأمورین کنار بگذارید درست می شود) بنده خوشبختانه مدامی که عضو يك حزب هستم تعصب دارم و عین همین تعصب را خوشبختانه در مورد کارهای دولت دارم (فرهادپور - مادام که تعصب دارید در کارهای دولت همین نفس خواهد بود) خوشبختانه تعصب توأم با نادانی نیست این يك تعصب هشیارانه است برای اینکه اکثریتی جمع شده اند و يك دولتی را تحت عنایات شاهنشاه تشکیل داده اند (دکتر بهبودی - این منتهای تعصب هشیارانه است که آدم از يك حزب استعفا بدهد برود بجزب دیگر) یکدفعه هم جواب این مطلب را اینجا دادم بنده را و ادارت نکنید یکبار دیگر جواب را تکرار کنم بنده این عقیده را همیشه دارم که در يك دولتی که چهار پنج سال است کار میکند و برای يك مملکتی که هزاران سال عقب بود با اجرای انقلاب بزرگ شاه و مردم يك جهش بزرگی کرده است و نمیشود انتظار داشت که در تمام زمینه‌ها و جهات مختلف تمام معایب بر طرف شود همین جهت است که از نماینده محترم دولت درخواست دارم این نکات را هم یادآوری بفرمائید که بخصوص در دهات ، در دهستانها و در بخشها بمأمورین وزارت کشور بمأمورین دادگستری و مأمورین ادارات آمار احتیاج روزمره دارند و اینها با واقفاً مأمور کم دارند بعلمت کمبود بودجه و با بعضی اعتبارات با گاهی اوقات بعضیها کم توجهی میکنند استعدا میکنم این یادآوری را بفرمائید چون من بنوبه خودم بعنوان نماینده يك شهرستان میتوانم بگویم اکثر درخواستهایشان در اثر همت دولت عملی شده است و بنده خود را اخلاقاً ملزم میدانم این نکات را تذکر بدم و تشکر کنم این عرض بنده را ابلاغ بفرمائید خیلی متشکرم

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.
 دکتر الموتی - جناب آقای رئیس ، همکاران محترم حضوریکه همه ما میدانیم شاهنشاه بزرگ ما باریک باخارج

از کشور سفر فرموده اند سفر رهبر خردمند و بیادار ملت ایران به نقطه‌ای از دنیا که صورت میگردد نه تنها توأم با خیر و صلاح برای ملت ایران است بلکه برای حفظ صلح جهانی و بخصوص امنیت خاورمیانه و تحکیم اساس دوستی و بشر دوستی بسیار مفید و مؤثر است (صحیح است) سیاست مستقل ملی ایران که با الهام از اندیشه های بزرگ رهبر خردمند ملت ایران در مملکت ما وجود دارد موجب گردیده که روابط دولت و ملت ایران با همه کشورهای جهان با بلوکهای مختلف سیاسی از شرق و غرب در نهایت دوستی و صلح دوستانه و بشردوستانه شاهنشاه و ملت ایران احترام میگذاورند. شاهنشاه از امروز مذاکرات رسمی خود را با حضرت پوزیدنت نیکسون رئیس جمهور امریکای شروع میفرماید بی شك این مذاکرات برای ملت ایران و برای امنیت خاورمیانه برای ملل صلح دوست جهان بسیار مفید و مؤثر میباشد. نه تنها ملت ایران پشتیبان افکار و اندیشه‌های شاهنشاه است بلکه همه جهانیان ملل صلح دوست جهان حامی اندیشه‌های پادشاه بزرگ ایران هستند (صحیح است احسن) شاهنشاه در مسافرت های متعددی که به کشورهای شرق و غرب فرمودند همواره سیاست مستقل ملی ایران را برای جهان تشریح فرمودند. روابط اقتصادی و سیاسی ایران ضوری است که برای توسعه اقتصادی خود از همه کشورهای جهان در سایه همکاری بهره مند است. ما داخل هیچیک از بلوکهای سیاسی جهان نیستیم. يك سیاست مستقل ملی داریم که با توسل بان توانستیم رشته‌های دوستی و مودت را با همه ملل جهان محکم و استوار سازیم (صحیح است) بخاطر دارم چند سال پیش وقتی بنده بدعوت دولت امریکا به آنجا رفته بودم وقتی پاروز نامه نویسهای امریکائی صحبت بود در باره حکومت هزار فامیل و فتودالیسم و عدم تساوی زن و مرد، متأسفانه بنده هم بعنوان يك روزنامه نگار جوابی نداشتم ولی ما امروز خوشوقت هستیم که در سایه افکار شاهنشاه تمام آن مشکلات که در این واحد جغرافیائی وجود داشت بنام حکومت هزار فامیل و فتودالیسم همه از بین رفت و با اجرای برنامه‌های درخشان انقلاب ملی ایران امروز وضع صورتی در آمده است که طبقات مختلف مردم ایران از روشنفکران،

زنان و کارگران و زارعین همه به حقوق حقه واقعی خود رسیده اند (صحیح است) و امروز همه ما بنیم که این ریشه های عدم تساوی بکلی از بین برود و در این مملکت هر کس با اندازه توانائی خود می تواند بهر مقامی که شایسته آن است برسد دیگر ریشه های حکومت فرار فابل در این مملکت برای همیشه از هم گسسته است امروز زارع و دهقان ایرانی روی زمین خود زراعت می کند و کارگر ایرانی را می بینیم در ردیف کارگران دولت هست و حقوق واقعی خود رسیده است و از این پس هر مظهر انقلابی یعنی سهیم شدن در سود کارخانه ها بهره مند است (صحیح است) این برنامه های درخشان در سایه فکر شاهنشاهی در مملکت اجرا شده و امروز مملکت ما با سرعت و جویبار در پیشرفت از نظر سیاسی وضع ممتازی داریم خوشبختانه در نظر وضع اجتماعی و اقتصادی هم وضع مردم ایران از هر جهت درخشان است این است برنامه های توسعه اقتصادی مملکت ما که همکاری همه کشورها و همه ملت ها سرعت و جویبار می رود و احتیاج به همکاری بیشتر همه کشورهای خصوصاً هندوستان ایران دارد و ما داریم سعی می کنیم شرح مسکت را از صورت یک بازار خوارج کنیم و یک مسکت صنعتی بشویم که تنها بازاری برای ممالک توسعه یافته بشود و در این ممالکی که با ایران دوست هستند

در این بین همکاری و سرمایه گذاری در این واحد اقتصادی بتواند نقش مؤثری داشته باشند و ممالکی که در این راه قدم گذاشته اند بیشک می توانند در آینده اقتصاد ایران نقش مؤثری داشته باشند. همه ما برای سلامت شاهنشاهی بزرگ ایران دعا می کنیم (صحیح است) همه از اینمکان مقدس میگوئیم صدای شاهنشاهی صدای ملت ایران است (صحیح است) فرمایشات شاهنشاهی خواسته های قلبی ملت ایران است (صحیح است) - احسن! شاهنشاهی ما بهر گنجی که میروند صدای ملت ایران را منعکس می نماید. میدانیم امروز ایران تنها منطقه امن و آسایش خاورمیانه است و در این منطقه ای که می بینیم چه آشوب و چه بلا و چه اغتشاشی هست در سایه سیاست پدیدارانه شاهنشاهی وضع ما بهر روی در آمده که از ثبات و امنیت فوق العاده بهره مند هستیم و هر روز در این مملکت یک برنامه توسعه اقتصادی اجرا میشود و بجای تحریک و توطئه که در بعضی ممالک خاور میانه

دیدم میشود امروز در ایران جز امنیت و جز توسعه اقتصادی و جز رفاه مردم قدم دیگری برداشته نمیشود، خیلی میل داشتم چند دقیقه قبل صحبت میکردم. موقعیکه نمایندگان پارلمانی انگلیس اینجا بودند ولی فرق نمیکند چون این مطالب منعکس خواهند شد آنها خواهند خواند و مطالب را میگویم، جندی پیش دره مطبوعات با پارلمان انگلیس مطلبی منعکس شده بود که بنده خواندم. درباره خلیج فارس، خلیج فارس همیشه خلیج فارس است و ملت و دولت ایران همانطور که نشان داده بزرگترین کشور ساکن خلیج فارس است و ملت و دولت ایران بهیچوجه خواستار اقامت نیروهای انگلیس در خلیج فارس نبوده و نخواهد بود. دولت و ملت و ارتش نیرومند ایران اینقدرت را دارند که امنیت خلیج فارس را حفظ کنند، اگر کسانی هستند که از رفتن این نیرونگران هستند ملت ایران و ارتش و دولت ایران بهیچوجه از رفتن این نیروها نگرانی ندارند برای اینکه ما قدرت حفظ امنیت ایران و خلیج فارس را داریم و در این راه لیاقت و شایستگی خودمان را نشان خواهیم داد (صحیح است). برای سلامت شاهنشاهی بزرگ ایران دعا می کنیم و خواستار آن هستیم که شاهنشاهی عزیز ما هر چه زودتر مثل همه مسافران خاندان

با موفقیت بکشور بازگردند، ملت ایران چشم تراه مراجعت رهبر خردمند و بیدار دل خود هست و امیدوار هستیم هر چه زودتر شاهنشاهی بوطن بازگردند و چشم ملت ایران را بدیدار خود روشن گردانند (احسن، احسن).

۳- تصویب صورتجلسه

رئیس - نسبت به صورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری کره و ارسال به مجلس سنا

رئیس - وارد دستور میشود گزارش شور دوم لایحه عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری کره مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۱۳۴۸/۷/۲۲ با حضور معاونان وزارت دارائی و وزارت امور خارجه لایحه شماره ۷۵۶۶-۴/۴-۱۳۴۸ دولت راجع به عهدنامه مودت بین ایران و جمهوری کره را که گزارش شور اول آن بشماره ۹۳۱ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد:

لایحه قانون عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری کره

ماده واحده - عهدنامه مودت بین ایران و جمهوری کره که مشتمل بر یک مقدمه و پنج ماده میباشد و در تاریخ ۱۵ دیبهشت ماه ۱۳۴۸ برابر ۵ مه ۱۹۶۹ در شول با مضاء نمایندگان مختار دولتن رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقتند خواهش می کنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.

۵- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح ماده ۲ قانون مدنی

رئیس - گزارش شور اول لایحه اصلاح ماده ۲ قانون مدنی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری به مجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۹ مهر ماه ۱۳۴۸

با حضور آقای صادق احمدی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۹۱۴۶-۲۲-۶۸ دولت راجع به اصلاح ماده ۲ قانون مدنی را که بشماره ۹۴۴ چاپ شده است مطرح کرد و عیناً بتصویب رسانید.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۲ قانون مدنی

ماده واحده - ماده ۲ قانون مدنی بشرح زیر اصلاح میشود.

ماده ۲ - قوانین ده روز پس از انتشار در سراسر کشور لازم الاجرا است مگر آنکه در خود قانون ترتیب خاصی برای موقع اجرا مقرر شده باشد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وف

رئیس - کیفیت لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به وزود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقتند خواهش می کنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

رئیس - مستر محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده ۲ لایحه جدیدی شماره ۹۵۵ صورت زیر اصلاح شود.

ماده ۲ - هر قانون ده روز پس از انتشار در سراسر کشور لازم الاجرا است مگر آنکه در خود قانون ترتیب دیگری برای اجرای آن مقرر شده باشد.

دکتر استادیاری

رئیس - لایحه پیشنهادی برای شور دوم به کمیسیون مربوط ارجاع میشود.

۶- تقدیم اصلاح مواد ۱۱۳ و ۱۵۵ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی بوسیله آقای مهندس ارفع نایب رئیس و ارجاع به کمیسیون

رئیس - آقای مهندس ارفع بفرمایند.

مهندس ارفع - ساحت مقدس مجلس شورای ملی هیات رئیسه مجلس شورای ملی در جلسه مورخ بیست و هشتم مهر ماه ۱۳۴۸ تصویب نمود مواد ۱۳ و ۱۵۵ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی بشرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۳ - هیئت رئیسه دائمی مرکب است از رئیس و دو نایب رئیس و شش نفر منشی و سه کارپرداز و رؤسای فراکسیون های پارلمانی احزاب.

نواب رئیس و منشی ها و کارپردازان هر کدام بطور جمعی انتخاب میشوند، رئیس مجلس بر سایر اعضاء هیئت رئیسه و تمام دوایر مجلس ریاست دارد. در جلسات علنی منشی ها طرفین رئیس جلوس خواهند نمود.

ماده ۱۵ - در صورتیکه سؤال کننده از پاسخ وزیر یا معاون اوقات نگرددید رئیس مجلس به تقاضای سؤال کننده موضوع را به کمیسیون رسیدگی بمسئولان ارجاع مینماید.

کمیسیون مزبور مکلف است از تاریخ ارجاع آن ظرف دو ماه برای روشن شدن مطلب بهر طریق که صلاح بداند اعم از خواستن سوابق امر و یا اخذ توضیح کتبی و شفاهی از شخص وزیر و هرگونه تحقیقات دیگری که لازم بداند بموضوع رسیدگی نموده، در صورتیکه مسامحه در اجرا یا تخلف یا نقض قانون مشاهده نمود گزارش خود را تنظیم و بمجلس تقدیم دارد (چنانچه مدت دو ماه برای رسیدگی کافی نبود کمیسیون میتواند با اجازه مقام ریاست مجلس فقط برای دو ماه دیگر مدت رسیدگی را تمدید نماید).

گزارش مزبور در مجلس مطرح و پس از اظهارات سؤال کننده و وزیر یا معاون او و بیانات يك مخالف و يك موافق که هر کدام از نیم ساعت تجاوز نخواهد نمود نیست بگزارش کمیسیون اخذ رأی بعمل آمد و چنانچه مجلس با تصویب گزارش مزبور عدم رضایت خود را از وزیر ابراز نمود طبق اصل ۶۷ متمم قانون اساسی رفتار خواهد شد.

رئیس - پیشنهاد طبع و توزیع و به کمیسیون دادگستری ارجاع میشود.

۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به اصلاح موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک در مورد سرویس های حمل و نقل هوائی مابین قلمرو و دو دولت و ماوراء آنها

رئیس - گزارش شور اول لایحه اصلاح بعضی از مواد موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک در مورد سرویس های حمل و نقل هوائی مابین قلمرو و دو دولت و ماوراء آنها مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه بیست و دوم مهر ماه ۱۳۴۸ با حضور معاونان وزارت امور خارجه و وزارت راه لایحه شماره ۷۵۶۴ مورخ ۱۳۴۸/۴/۴ دولت در مورد اصلاح بعضی از مواد موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک راجع بسرویسهای حمل و نقل هوائی مابین قلمرو دو دولت و ماوراء آنها را که بشماره ۹۲۰-۱۲/۴/۱۳۴۸ چاپ گردیده است برای شور اول مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد:

لایحه قانون اصلاح موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک راجع بسرویسهای حمل و نقل هوائی مابین قلمرو و دو دولت و ماوراء آنها ماده واحده - طرح نامه وزیر امور خارجه دولت شاهنشاهی ایران بعنوان سفیر دولت پادشاهی بلژیک در تهران درباره اصلاح بعضی از مواد « موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک راجع بسرویسهای حمل و نقل هوائی مابین قلمرو دو دولت و ماوراء آنها » مورخ ۱۴ آوریل ۱۹۵۸ تهران و ضمیمه آن که مشتمل بر يك مقدمه و سه ماده و بمنزله پروتکل اصلاحی موافقتنامه مزبور میباشد تصویب و اجازه مبادله آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی گزارش شور اول از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی کمیسیون راه در جلسه روز سه شنبه بیست و دوم مهر ماه ۱۳۴۸ با حضور معاونان وزارت راه و وزارت امور خارجه لایحه شماره ۷۵۶۴ مورخ ۱۳۴۸/۴/۴ دولت در مورد اصلاح بعضی از مواد موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک راجع بسرویسهای حمل و نقل هوائی مابین قلمرو دو دولت و ماوراء آنها را برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون راه - پور بابائی

رئیس - شور اول لایحه است جنابعالی میتوانید پیشنهاد بدیده که همراه لایحه به کمیسیون ارجاع میشود.

دکتر بهبودی - بنده توضیح خواستم البته پیشنهاد را هم تقدیم خواهم کرد.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) بدورود در شور ماده واحده رأی میگیریم

خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش می کنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه چاپ شماره ۹۵۸ پیشنهاد مینماید در ابتدای سطر اول کلمه (طرح) حذف شود

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد در مورد لایحه قانون اصلاح موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی بلژیک راجع به سرویس های حمل و نقل هوائی تقاضا دارد در بند الف ماده ۳ نام وزارت امور خارجه بجای تهران (فرودگاه های بین المللی داخل ایران) تبدیل و فرودگاه بغداد نیز اضافه و جمله نیویورک یا مونتreal بجملة نیویورک و مونتreal تبدیل شود.

رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیون مربوط ارجاع میشود.

۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دائرانی راجع به کنوانسیون گمرکی ورود موقت و وسائل علمی

رئیس - گزارش شور اول لایحه کنوانسیون گمرکی ورود موقت و وسائل علمی مطرح است قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دائرانی بمجلس شورای ملی کمیسیون دائرانی در جلسه ۲۰ مهر ماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۵۳۹۴ - ۱۳۴۸/۴/۱۸ راجع به کنوانسیون گمرکی ورود موقت و وسائل علمی را که

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ آقای مهندس بهبودی بفرمایند.

دکتر بهبودی - در ماده ۳ نامه های متبادله بدین نحو نوشته شده است.

ماده ۳ - ضمیمه موافقت نامه تغییر و شرح زیر جانشین آن میشود:

الف - نقاطی که توسط مؤسسه یا مؤسسات حمل و نقل هوائی دولت شاهنشاهی ایران مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.

تهران - بیروت - آنکارا و یا استانبول - مسکو - آتن - صوفیه - بخارست - بلگراد - رم - ژنو و یا زوریخ بوداپست - وین - پراگ - مونیخ و یا فرانکفورت و باهامبورگ بروکسل - پاریس - لندن - نیویورک یا مونتreal.

کشور شاهنشاهی برای خودش مبداء حرکت را تهران قائل شده بدیهی است طرف هم مبداء حرکت را بروکسل انتخاب کرده است ولی اگر بعلت وضع خاص جغرافیائی، کشور بلژیک يك فرودگاه بین المللی دارد برای ما تنها تهران نمیتواند مبداء حرکت باشد، بعقیده بنده باید گسترش بیشتری داشته باشد و مبداء حرکت باید هر کدام از فرودگاه های بین المللی داخلی مملکت ما باشد، مسئله دیگری که انجام مورد توجه هست این است که اسم فرودگاه بغداد در این صورت نیست در صورتیکه بغداد یکی از فرودگاه های واسط مملکت ما است و به احتمال قریب یقین میتواند پروازهای انجام بشود بمقصد تهران و بمقصد نقاط دیگر که مبداء فرودگاه های بین المللی دیگری باشد مثل آبادان که ممکن است مقصدش ممالک اروپائی باشد ولی از بغداد عبور بکنند و من خیال میکنم این نقصی است که باید اصلاح بشود. اصلاح سوم که بعقیده من باید انجام بشود اینست که قید شده فرودگاه نیویورک یا مونتreal اگر دقت شود مثلاً در مملکت ترکیه فکر کردند فرودگاه آنکارا یا اسلامبول یکی را میتوانند انتخاب بکنند یعنی یکی از این دو فرودگاه را میتوانند مورد استفاده و عبور قرار دهند و هر دو را نمی توانند مورد استفاده قرار بدهند عین همین را در قاره امریکا پیش بینی کرده یعنی نیویورک یا مونتreal باشد اگر نماینده دولت توضیحی در مورد حذف فرودگاه بغداد و اینکه چرا فقط تهران مبداء حرکت است عرض مجلس برسانند متشکر خواهیم شد.

بشماره ۹۳۸ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آراء بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون کنوانسیون گمرکی ورود موقت وسایل علمی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود الحاق رسمی دولت شاهنشاهی ایران را به قرارداد گمرکی و ورود موقت وسایل علمی

«Convention Douaniere Relative A l'Importation»

«Temporaire de Materiel Scientifique»

که در تاریخ ۱۱ ژوئن سال ۱۹۶۸ در بروکسل منعقد شده و مشتمل بر ۲۶ ماده میباشد بشورای همکاریهای گمرکی بروکسل و سازمان ملل متحد اعلام و تشریفات لازم را انجام دهد مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۲ مهرماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع بکنوانسیون گمرکی ورود موقت وسایل علمی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دارائی را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آراء بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنید قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - البته قراردادی که با همه قراردادهای بین المللی در سطح بین المللی امضاء میشود و ایران هم از نظر کلی و اخلاقی و سیاسی باید بگویم که موظف است این قراردادها را امضاء کند باید گفت بهره برداری از این نوع قراردادها را در داخله هر مملکتی بنحوی توجیه و تفسیر میشود کرد، البته این قرارداد در ۱۱ ژوئن ۱۹۶۸ در بروکسل منعقد شد دولت ایران مثل اینکه در آنوقت با این قرارداد با آنچه که بنده در آخرین قرارداد می بینم موافق بوده ولی آنچه که خواستم توضیح بدهم اینست که در بند الف ماده ۱۵ فصل اول این قرارداد جزو تعاریف ذکر شده منظور از

اصطلاح وسایل علمی آلات و لوازم دستگاهها با قطعات مربوط به آنهاست که در مقاصد تحقیقات علمی یا آموزشی بکار میرود، از نظر من این تحقیقات علمی و آموزشی باید شامل کلیه وسایل آزمایشگاهی و وسایل طبی و همچنین وسایل فرهنگی و آموزشی از نظر کلی باشد حتی شامل يك مقدار کتاب هم میشود ولی چون برای فروش عرضه نمیشود ممکن است برای آزمایشگاههای شخصی بیاورند یا برای اشخاص بیاورند برای مواردی که متلا به عموم است مثل سرطان و سل چون آزمایشگاهها به وسایل احتیاج دارند و این وسایل از نظر علمی ضرورت دارد و باید بیاید و از کلیه عوارض مالیاتی و گمرکی و غیر ذلك معاف باشد چون مالیاتها و هزینههایی که پیش بینی شده مثل حقوق گمرکی، عوارض و مالیات که به هنگام ورود کالا از آنها وصول میشود ولی ممکن است این قوانین در آتی به بطور کلی وسیله ای بشود برای دستگاههای خصوصی غیر از دستگاههای عمومی مثل دانشگاهها و سوء استفاده هایی بشود بنده خواستم اگر ممکن باشد نماینده وزارت دارائی یا نماینده وزارت امور خارجه بیایند يك توضیحی بدهند که ببینیم بچه صورت عمل میشود آیا مؤسسات خصوصی هم از این معافیت استفاده میکنند یا فقط مؤسسات و دستگاههای دولتی و آزمایشگاههای دولتی مثل دانشکده طب، دانشکده فنی و دانشکده های دیگر مورد استفاده قرار میدهند

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.
قوام صدری (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست باید باستحضار تان برسانم که ملاحظه فرمودید اول لایحه تعریف است و آنچه را که ملاحظه فرموده اند در اصطلاح کلی تعاریف آمده است اما اینکه از این وسایل تحقیق تحت عنوان وسایل علمی، چه اشخاصی و تحت چه شرایطی استفاده میکنند مسائلی است که در مواد بعدی توضیح داده شده و تمام نکاتی که میفرمایند بنده متوجه شدم و توجه بجائی هم فرمودند که مبدا بعضی از دستگاهها مخصوصاً دستگاههای بازرگانی و با اصطلاح تجارتي بتوانند تحت این عناوین از فریب عوارض گمرکی و مالیاتی دولت شان خالی کنند تمام این ضوابط رعایت شده است چه در ضمن این مقررات وجه در ضمن مقررات آئینده بطوریکه ملاحظه میفرمائید

حتی برای ورود موقت این آلات و ادوات در مواد بعدی سپرده ها و تضمیناتی قائل شده اند که اینجا درست است معاف است ولی در دروازه گمرک با نیست که هر دستگاهی صرفاً بخاطر علمی بودن وارد کند و ورود در موقتش يك ترتیبات و تشریفات دارد بطور کلی به تمام موارد توجه دارند که تحت این نوع عناوین در دستگاههای مالی مملکت سوء استفاده نشود از این جهت خیال جنابعالی راحت باشد.

نظری دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه مربوط به کنوانسیون گمرکی ورود موقت وسایل علمی پیشنهاد میشود عنوان لایحه بشرح زیر اصلاح گردد.

«لایحه اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کنوانسیون ورود موقت وسایل علمی».

با تقدیم احترام - علی اکبر دانشمند
رئیس - لایحه پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۹ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی

راجع به قرارداد گمرکی مربوط به وسایل

رفاه مختص در بیانوردان

رئیس - گزارش شور اول قرار داد گمرکی مربوط به وسایل رفاه مختص در بیانوردان مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۰ مهرماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۵۳۹۲ - ۱۳۴۸/۴/۱۸ راجع به قرارداد گمرکی مربوط به وسایل رفاه مختص در بیانوردان را که بشماره ۹۳۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آراء بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون قرارداد گمرکی مربوط به وسایل رفاه مختص در بیانوردان

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود الحاق رسمی دولت شاهنشاهی ایران را به قرارداد گمرکی رفاه حال در بیانوردان.

Convention douaniere relative au materiel de bien-etre destine aux gems de mer.

که در تاریخ یکم دسامبر ۱۹۶۴ در بروکسل منعقد شده و مشتمل بر ۱۹ ماده و يك ضمیمه میباشد بشورای همکاری گمرکی بروکسل اعلام و تشریفات لازم را انجام دهد. وزارتین امور خارجه و دارائی مأمور اجرای این قانون میباشند.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۲ مهرماه ۱۳۴۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به قرارداد گمرکی مربوط به وسایل رفاه مختص در بیانوردان را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دارائی را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آراء بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ آقای مؤید امینی بفرمائید.

مؤید امینی - در عبارت لاین يك اشتباه چاپی هست destime باید destine بشود.

رئیس - اصلاح میشود آقای مهندس بهبودی بفرمائید.
دکتر بهبودی - در ماده دوازدهم این مقاله نامه نوشته شده:

ماده دوازدهم - ۱ - هر يك از کشورهای عضو شوری و همچنین هر يك از کشورهای عضو سازمان ملل متحد و با هر کشور وابسته بنمایندگانهای ویژه سازمان ملل متحد میتواند با انجام دادن یکی از امور زیر متعاقد این قرارداد بشود:

الف - امضاء قرارداد بدون قید تصویب یا
ب - سپردن سند تصویبی پس از امضاء قرارداد به قید تصویب یا
ج - الحاق بدان
موقعیکه با امضای قرارداد و بدون قید تصویب میشود

حقوق ورودی گمرکی در موقع ورود مجدد بشکوه معاف است ولیکن مشمول پرداخت هزینه های گمرکی و کارمزدها مختلف مذکور در ماده ۱۶ این آئین نامه میباشد با توجه بتعریف ملاحظه میفرمائید که در موقع خروج از چه معاف است (یکنفر از نمایندگان - گمرکش راجه جوزی میگیرد ؟) (دکتر اسفندیاری - با این ترتیب یعنی آزاد شدن ورود کالا های خارجی بداخل کشور بدون گمرک) قربان اجازه بفرمائید با توجه به تعریف کالای کابوننازی عبارتست از کالائیکه از يك بندر مملکت خارج میشود خروج کالا از يك بندر یعنی این کالائی است که در داخل مملکت است و داخلی است و اگر هم محصول خارجه است گمرکش را پرداخته است چون کالائیکه وارد مملکت شد بطور مسلم تشریفات گمرکی اش انجام شده است حقوق گمرکی اش را پرداخته است و در واقع يك کالای داخلی محسوب میشود و با توجه بتعریف ملاحظه میفرمائید خروج يك کالا از يك گمرک این کالا اعم است از يك کالای داخلی یا کالای خارجی که وارد شده بشکوه و تشریفات گمرکی اش را انجام داده ند يك کالائی که در گمرک است و حقوق گمرکی اش را نپرداخته چون کالائی که وارد گمرک شده و حقوق گمرکی را نپرداخته آن کالا وارد بشکوه تلقی نمیشود چون در مورد بسیاری از کالاها ملاحظه فرمودید که بعضی از کالاها را صاحب کالا بر میگردد و هیچ چیز هم بگمرک نمیدهد برای اینستکه انبار گمرک در واقع مرز بیرونی مملکت است داخل کشور وقتی است که تمام حقوق و عوارض را پرداخته است خروج هم همین معنی را دارد یعنی آنجان کالائی از مرز خارج میشود که تمام حقوق و عوارض گمرکی را هنگام ورود پرداخته باشند دیگر این کالای خارجی حساب نمیشود کالای داخلی حساب میشود یعنی تمام عوارض و حقوقش را پرداخته (دکتر اسفندیاری - شأن نزول این لایحه چیست ؟) همین را داشتیم عرض میکردم بموجب قانون فعلی کالای کابوننازی حقوق خروجی نمیدهد بسیاری از کالاها وقتی از مرز خارج میشود يك عوارض خروجی بآنها تعلق میگیرد و اگر کالائی بصورت کابونناز وارد شود حقوق خروجی بآنها تعلق نمیگیرد همینطور این کالا از بندر دیگری اگر وارد شود حقوق گمرکی بآن کالا تعلق نمیگیرد ولی در همین ماده تصریح شده که سایر عوارض از قبیل حق بازبری و حق انباردای و گاهی هم گله فرموده اید

از گرفتن این حقوق چون در برک سبز گمرکی هم ملاحظه فرمودید که سیزده نوع پول میگیرند از کالاهای ورودی حق شیرو خورشید حق پلمب و امثال آنها بنده بعرضتان رساندم که در مسافرت هیأت دولت بجنوب برای اینکه تسهیلاتی برای آنان فراهم شده باشد خواستمانند اجازه تحصیل کنند که این حقوق را از کالای کابوننازی نگیرند (مؤید امینی - يك مثال بفرمائید که چه چیز را میشود باسم کالای کابوننازی خارج کرد) خیلی زیاد اتفاق میافتد بسیاری از کالاها هست (دکتر بهبودی - که ممنوع ورود است) خیر ، از بندر خرمشهر وارد میشود تشریفات گمرکی در آنجا انجام میشود و این کالا باستی بیرون بکرمان و بلوچستان و بندر عباس در آنجا مصرف شود تاجر این کالا را آنجا میخواهد مصرف کند هیچ توجه میفرمائید که در حال حاضر این کالا باید بیاید به اصفهان و از اصفهان برگردد بیزد و کرمان و بلوچستان و تاجر برایش صرف دارد که بجای این کار این کالا را در خود خرمشهر یا بندر شاهپور با کشتیهای کوچک اذراه دریا بیاورد بندر عباس یا بندر عمان بیاید کند و بزرگترین راه را طی نکند و بسیار اتفاق میافتد در موارد استثنائی هم پیش آمده در گذشته و از قدیم هم بوده حالا هم گاهی ممکن است پیش بیاید فرض بفرمائید يك کالائی را بطور مثال در گنبد یعنی در يك نقطه مرزی در شمال و در خاک روسیه میخواهند حمل کنند با ستار در حال حاضر جاده های خوب داریم و احتیاج باینکار نیست برای اینکه جاده کناره کفایت میکند برای حمل چنین کالائی ولی آنروزها که ما جاده نداشتیم بسیار اتفاق میافتاد که این کالا را در جزیره حسینقلی یعنی در گوشه راست و جنوب شرقی بحر خزر بار کشتی میکردند و در آستارا تجویل میدادند آنجا از مرز خارج میشد و اینجا بمرز داخل میشد ولی بهر حال چون حمل در داخله تلقی میشد از این احکام استفاده نمیکردند .

رئیس - آقای آموزگار بفرمائید .

آموزگار - برای روشن شدن ذهن همکاران محترم راجع به این لایحه بنده توضیح مختصری باید عرض کنم دولت در سه ماه پیش که بجنوب آمد بموجب امر اعلیحضرت همايون شاهنشاه مقرر شد که تسهیلاتی برای مرز نشینان و مردم سواحل فراهم بشود چون آنجا واقعا احتیاج بکمک فیراوان دارد یکی از فکرها اینستکه داشتند این بود که عوارضی که به حمل

و نقل کالا هم در بین بنادر و جزایر مملکت تعلق میگیرد و بموجب قوانین قبل وصول میشود دیگر وصول نکنند البته باید بگویم که این عوارض خیلی مختصر است یعنی در سال به ده هزار تومان نمیرسد دولت سر مردم منت گذاشت پول دستور داد بگیرند بعد معلوم شد این کار قانون دارد و این لایحه را آوردند من خیلی منتظرم که این لایحه را آوردند ولی با این عمل در مردم دو انمیشود باید فکر های بهتری هم دولت برای مبادلات مرزی و آمد و رفت مسافری گذرنامه ها در بانوردان و کشتی داران جماداران بصورت خیلی بهتر بشود تا اسمش را گذاشت کمک قابل توجه بمردم جناب آقای دکتر اسفندیاری مطلبی فرمودند خواستم روشن بشوند در قوانین قبلی مثل اینکه از تهران کالا را بخواهیم به اصفهان بفرستیم الان هیچگونه عوارضی ندارد میدهم کامیون می برد کالای مملکت است یا ساخت مملکت است یا از خارج آمده میدهم می برند ولی مبادله کالا بین شهرهای ایران و بندرهای ایران و جزایر ایران يك مقرراتی داشت که حق و حقوقی می گرفتند عرض کردم خیلی مختصر است در تمام ایران در سال به ۱۰ هزار تومان نمیرسد که حالا دولت میخواهد کمک کند بمردم که کالائی که از تهران به اصفهان میردیم هیچگونه عوارضی تعلق نمیگرفت ولی از بندر عباس وقتی به بندر لنگه میردیم يك حقوقی می گرفتند این حقوق و عوارض را گفتند نگیرند بنده باز هم عرض میکنم که لازمه خدمت بجنوب کمک های بیشتر است و از بابت این لایحه هم تشکر میکنم .

رئیس - نظرد دیگری در ماده واحده نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در لایحه چاپی شماره ۹۵۶ اصلاح زیر

بعمل آید:

در سطر سوم لایحه چاپی - ماده واحده - بعد از «خلیج

فارس» - «بحر عمان» نیز اضافه شود .

دکتر اسفندیاری

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

بماده واحده بنادر و جزائر دریای عمان اضافه شود .

با احترام - آموزگار - سعیدی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده واحده بجای جمله « بین بنادر و جزایر استان ساحلی و جزایر و بنادر خلیج فارس و جنوب کشور » نوشته شود « جزایر و بنادر کشور » .

با تقدیم احترام - دکتر عاملی

رئیس - لایحه پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۱۱- طرح گزارش شورای اول کمیسیون دارائی راجع به بخشودگی خسارت دیر کرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به بخشودگی خسارت دیر کرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله مطرح است قرائت می شود .

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شورای اول از کمیسیون دارائی به مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۰ مهرماه ۱۳۳۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۲۰۹۱۴ - ۱۳۳۸/۶/۲۲ راجع به بخشودگی خسارت دیر کرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله را که بشماره ۹۴۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون بخشودگی خسارت دیر کرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله

ماده واحده - بدهکاران به سازمان غله کشور از بابت وام نقدی و جنسی دریافتی قبل از سال ۱۳۳۶ در صورتیکه تا آخر سال ۱۳۳۹ اصل بدهی خود را بپردازند از تأدیبه جریمه زیان دیر کرد، بهره و خسارت مذکور در اسناد تنظیمی معاف خواهند بود و همچنین اشخاصی که تا تاریخ تصویب این قانون اصل وام نقدی و یا جنسی مزبور را پرداخته و فقط بابت تمام یا قسمتی از جریمه، زیان دیر کرد، بهره و خسارت مذکور در اسناد تنظیمی بدهکار باشند از پرداخت تمام یا باقیمانده جریمه، زیان دیر کرد، بهره و خسارت بخشوده میشوند .

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

گزارش شورای اول از کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی مجلس شورای ملی

کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی در جلسه ۲۶ مهرماه ۱۳۳۸ بحضور آقای رهبری معاون وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی لایحه دولت را جمع به بحث و کمیسیون حسارت دور کرد بدهی سنواتی قبل از سال ۱۳۳۶ بدهکاران سازمان غله را مورد رسیدگی قرار داد و مقرر شد کمیسیون داری را ذرا پشمورد تا بیدو صوب گردد

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارم
مخبر کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی
سیدعلی صاف

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ آقای مؤید امینی بفرمائید

مؤید امینی - عرض میکنم جناب آقای معاون خوش

میکنم توجه بفرمائید رسم بر این جاری شده است که هر کس قرض از دولت گرفت بیک نحوی از پرداخت استنکاف می کند بنده بخاطر دلم در یک زمانی ۷۵۰ میلیون تومان وام صنعتی دادند در این مملکت به اشخاص مختلف و ما چسبه گزینخته شدیم که هر کس بنحوی از پرداخت و ابدولت استنکاف کرده و از زبیرش دور رفته و نداده است حالا هم لایحه ای آورید که

اشخاصی که بنده نمیدانم کشاورز هستند، از مالکین قدیم هستند چکاره بودند یک مقدار از دولت وام گرفته اند اینجا بخشوده شوند (بگفتن از نما بندگان - جریبه اش را بخشیده اند) در هر صورت باید عرض کنم که دولت در خزانه را باز می کند بول میدهد و بعد میگوید اصلش را نمیگیریم، فرغش را نمیگیریم، جریبه اش را نمیگیریم این درست نیست ما خواستیم بقیمت و فروش بشوم که این بخشودگی جقدر است و چو کسانی از آن استفاده کرده اند و بدجه نحوی خواهد بود و بدجه میزان شما از این بول دولت صرف نظر می کنید و دیگر اینکه این قبیل وامها را بگذارید کنار چون شما همیشه این کار را کردید و میلیونها تومان بول دولت از بین رفته بعد هم تشریف می آورید اینجا لایحه ای می آورید خوب مجلس هم باید صوب بکند چون دولت که نمیتواند با مردم دائمی برود بمعصومه بنده خواستم خواهش کنم توضیح بدهند که چه کسانی از این لایحه استفاده می کنند یک توضیحی بفرمائید

رئیس - آقای رهبری بفرمائید

رهبری (معاون وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی) - لایحه مقام ریاست بطوریکه در پیش لایحه تقدیمی ذکر شده اشخاصی که تا سال ۱۳۳۶ موفق شده اند که در خارج خشک می بود و نمایی از سازمان غله گرفته بودند مکلف بودند که علاوه بر پرداخت اصل بدهی سه برابر آن جریبه و مدهای هم بابت بهره این بول بردارند غده این اشخاص که در سال ۳۶ خیلی زیاد بود ولی جمعی از آنها بدهی خودشان را چه بابت اصل و چه بابت جریبه چند صوب لاجرم قرض وجه بدار آن بابت جریبه بردارند جریبه قلیلی بقیه ماند که در وضع حاضر مبلغ مطالبات آنها قدر زیاد است و اصل مبلغ ببقیه چه تطبیق میکنند من باب مثال در سال ۳۹ اصل مبلغی که ما به کسی داده ایم سیزده هزار تومان بود و آن ۱۷۰۰ و چند هزار تومان بابت اصل و بهره و سه برابر جریبه مطالبه میکنند قدهای هم که تا حالا شده است نتیجه رسیده این لایحه از اصل طلب دولت تقدیم شده است که دولت بپوشش برسد در مقادیر قدهای که تا حالا شده و قدهای بگسی شود که در آن موقع جناس خشکی نتوانستند تعهدات خود را انجام بدهند و امروز هم بعضی ندارند در کمیسیون بی محترمی که موضوع مطرح شد صورتی

حواستند که بطور مثال رسید چه لایحه میخوانم عرض کنم که جمع جرائمی که بختوده میشود جمعا یک میلیون تومان میشود و جمع مبلغی که رای دولت وصول میشود از ۳۰۰ - ۴۰۰ هزار تومان بیشتر نمیشود

رئیس - هر دیکری در کلیات لایحه نیست؟ انصاری (نشد) بورود در شور مسوده واحد رای میگیریم حاضر آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (نشد) براخاستند) صوب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (انظاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود (شرح زبر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود بدیهیهای کمتر از اینها در حال برای هر فر بخشوده شود کریم بخش صحبت

رئیس - آقای رهبری بفرمائید

۱۲ - قرائت اسامی کمیسیون
همکاری مجلس

رئیس - آقای رهبری بفرمائید

۱۳ - ختم جلسه

رئیس - آقای رهبری بفرمائید

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی

عبداللہ ریاضی